

Խմբագրատան հասցէ՝

Պէյրուզ. Նահր Իպրահիմ փ.,
Թէքէան Կեդրոն, 2-րդ յարկ, ԺըմմէյզիԵրեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական
Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա,
Արշակունեաց 2

Զորեքշաբթի 05.10.2022

85րդ Տարի, թիւ 97 (22,567)

1500 Լ.Ո. / 8 Էջ

© zartonkadl@gmail.com

+961 1 444225
+961 81 306 447www.zartonkdaily.net
facebook.com/zartonkdaily

P.O.BOX 11-617 Beirut-Lebanon

Տեսանկիւն

«Եթէ Զեք Հաւնիր, Ապա Անշատեցէ՛ք Բաժանորդագրութիւնը». Ելեկտրածիններու Տէրերու Մաֆիան

Մինչ Պետութիւնը գլխաւոր բացական է քաղաքացիին առօրեայ կեանքին մէջ, Լիբանանի մէջ երեւոյթ դարձած ելեկտրածիններու մաֆիան չի դադարիր վերահսկողութիւն ունենալէ քաղաքացիին կեանքին վրայ, մինչ քաղաքացին սկսած է աւելի քան կեղեքուիլ ու ընդմիշտ կախեալ ըլլալ սոյն այլընտրանքային արտադրանքէն: Ամէն տեսակի քմայքէ ու սատիզմի հասնող հոգեվիճակէն անդին անցնելով այս մաֆիային ախորժակը անհագորէն եւ սանձարձակ կ'աճի, մինչ հաշուետուութիւնը կը բացակայի ինչպէս միշտ: Սակազինը տոյարով վճարելի ծառայութեան մը վերածուել ետք, արդէն ի յայտ եկած են կեղծիքի նոր եւ մասնագիտացած միջոցներ: Ընդամենը քանի մը օր առաջ էր յայտնի դարձաւ, որ նշեալ մաֆիային անդամներէն մին Յաւելեալ Արծեքի Տուրք նշած է ստացագրին մինչ իր տնօրինած, այսպէս կոչուած «հաստատութիւն»ը ենթակայ չէ նմանօրինակ տուրքի մը: Ի տես անտառի վերածուած սոյն իրավիճակին, քաղաքացիին կը մնայ աւելի ուշադիր ըլլալ, յուսալով, որ նման չարաշահումներ ընդհանրական երեւոյթներ չեն:

ՍԵԲԱ ԶԱԿՈՒԵԱՆ

Միջազգային Լուրեր

Հայ Զինծառայողներու Սպանութեան Տեսանկիւնը Ներկայացուած Է ՄԻԵԴ ԵՒ Արդարադատութեան Միջազգային Դատարան

Հայ ռազմագերիներու սպանութեան տեսանկիւնը ներկայացուած է ՄԻԵԴ եւ Արդարադատութեան միջազգային դատարան: Այս մասին գրուած է Միջազգային իրաւական հարցերով ՀՀ ներկայացուցիչի Facebook-ի էջին վրայ:

«Հայ ռազմագերիներու իրաւունքներու պաշտպանութեան վերաբերեալ Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարան եւ Արդարադատութեան միջազգային դատարան ներկայացուած պահանջներուն ծիրէն ներս՝ այսօր նշուած դատարաններուն ներկայացուած է սոյն թուականի Հոկտեմբեր 2-ին հասարակական ցանցերու մէջ շրջանառուած հայ զինծառայողներու սպանութեան տեսանկիւնը՝ մէկ անգամ եւս ընդգծելով Ազրայեյճանի կողմէ հայերու հիմնարար իրաւունքներու խախտման փաստը», - նշուած է գրառման մէջ:

Հայկական Լուրեր

Ռուբէն Վարդանեանին Առաջարկած Եմ Ստանձնել Արցախի Հանրապետութեան Պետական Նախարարի Պաշտօնը. Արայիկ Յարութիւնեան

Արցախի Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան Ռուբէն Վարդանեանին առաջարկած է ստանձնել Արցախի Հանրապետութեան պետական Նախարարի պաշտօնը:

Այս մասին յայտնած է Արայիկ Յարութիւնեանը.

«Յարգելի՛ հայրենակիցներ, Կ'ուզէի ձեզ տեղեկացնել իմ կողմից կայացուած շատ կարեւոր մի որոշման մասին:

Բարերար, մեծ փորձ ու գիտելիքներ ունեցող հանրային գործիչ Ռուբէն Վարդանեանին, ում Արցախ տեղափոխուելու որոշումն առաջիններից մէկն էմ որոշուել, առաջարկել եմ ստանձնել Արցախի Հանրապետութեան պետական Նախարարի պաշտօնը՝ պատրաստ լինելով նրան տրամադրել որոշումներ կայացնելու եւ գործելու լայն լիազօրութիւններ:

Ռուբէնի մասին կարելի է երկար գրել, անդրադառնալ նրա համարձակ որոշումներին, նուիրումներին, հայրենասիրական ծոցով ծնունդ առնող, բայց այսօր միմիայն գործելու ժամանակն է, ուստի սպասում եմ առաջարկիս վերաբերեալ նրա որոշմանը: Յոյսով եմ մեր համագործակցութիւնը կը սկսենք առաջիկայ շաբաթներին, որին առնչուող այլ մանրամասների մասին կը յայտնեմ յաջորդիւ:

Ի հարկէ, սա չի նշանակում, որ գործող պետնախարար Արտակ Բեգլարեանի աշխատանքն արդիւնաւէտ չեմ գնահատում, բայց հաշուի առնելով առկայ մարտահրաւերներն անհրաժեշտ եմ համարում համագային բոլոր ջանքերի միաւորումը»:

Ազրայեյճանի Կազմէն Ներս Արցախին Միայն ՄԵԿ Ճակատագիր Կը Սպասուի՝ Կործանում. Դաւիթ Բաբայեան

Հոկտեմբեր 3-ին, Նիկոլ Փաշինեանի ընտանիքին պատկանող «Հայկական ժամանակ»-ի կայքը հրապարակած էր Ազրայեյճանի կողմէ Հայաստանին ներկայացուած հինգ պահանջները:

Թէեւ հրապարակման հեղինակը կայքին մէջ նշած էր «Հաւաստի աղբիւր», այդուհանդերձ բոլոր վերլուծաբանները, փորձագետները վստահ են՝ «Հաւաստի աղբիւր»-ը Նիկոլ Փաշինեանն է:

Շար. Էջ 02

Հայկական Լուրեր

Ազրայեյճանի Կազմեն Ներս Արցախին Միայն ՄԷԿ Ճակատագիր Կը Սպասուի՝ Կործանում. Դաւիթ Բաբայեան

Սկիզբը էջ 01

Այսպիսով՝ ըստ Փաշինեանի, Ազրայեյճանը Հայաստանէն կը պահանջէ՝

1. ԼՂ պաշտպանութեան բանակի լուծարում:

2. ԼՂ ճանաչում Ազրայեյճանի կազմէն ներս՝ առանց որեւէ ինքնավար կարգավիճակի: Այսինքն՝ Օ կարգավիճակով:

3. Միջանցք Հայաստանի տարածքով:

4. Սահմանագծման եւ սահմանագատման գործընթաց 1919, 1920 թուականի քարտեզներով (առայժմ յայտնի չէ, թէ յստակ ո՞ր քարտեզներուն մասին է խօսքը):

5. Անհետ կորսուած ազրայեյճանցիներու ճակատագրի պարզաբանում, հնարաւոր է յետագային Հայաստանը պատերազմական յանցագործութիւններու մէջ մեղադրելու միտումով:

168.am-ի հետ զրոյցի մը ընթացքին՝ **Արցախի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Դաւիթ Բաբայեան**՝ խօսելով այդ հինգ պահանջներուն մասին, նախ կը նշէ, որ ՀՀ ներքաղաքական գործընթացներուն մէջ չմտնելով, կրնան միայն փաստել, որ Արցախը, արցախցիները եւ ողջ հայութիւնը ունին յստակ դիրքորոշում՝ Արցախը երբեք չի մտներ Ազրայեյճանի կազմէն ներս, որովհետեւ հակառակ պարագային՝ Արցախ առհասարակ

չ'ըլլար:

«Ազրայեյճանի կազմէն ներս Արցախին միայն մԷԿ ճակատագիր կը սպասուի՝ կործանում: Տեսանք, թէ ինչպէս Ազրայեյճանը կը վերաբերի հայ գերիներուն: Եթէ Արցախը մտնէ Ազրայեյճանի կազմէն ներս, այդ ճակատագիրը պիտի սպասուի ամբողջ ազգին: Հետեւաբար՝ անկախ ամէն ինչէ, պետք չէ անսկզբունքային ըլլանք: Այո՛, ծանր վիճակի մէջ ենք, մարտահրաւերները շատ լուրջ են եւ այլն, սակայն ասիկա չի նշանակեր, որ մենք մեր սկզբունքայնութիւնը պետք է կորսնցնենք եւ համաձայնիք Ազրայեյճանի կազմէն ներս ըլլալուն: Այդ պարագային մենք պիտի համաձայնիք դիմելու անձնասպանութեան, այսինքն՝ ոչ թէ անձնասպանութեան, այլ խոշտանգումներու, անմարդկային վերաբերմունքի, այսինքն՝ կենդանացման:

Զեմ կարծեր, որ մեր այս հազարաւոր զոհերը, Հայոց Ցեղասպանութենէն սկսեալ՝ ցայսօր, թոյլ կու տան մեզի գոնէ մէկ բարոյական հիմք, որ մենք անոնց տառապանքները մոռնանք: Մենք կանգնած ենք ինքնորոշման, ազատագրական ճանապարհի վրայ, ուրեմն՝ պետք է շարունակենք, բարոյական իրաւունք չունինք անոնցմէ հրաժարելու համար, եւ ոչ միայն՝ բարոյական, այլեւ՝ քաղաքական ու անվտանգային», - կը նշէ Դաւիթ Բաբայեան:

Ան կ'ընդգծէ, եթէ չըլլայ Արցախը,

պիտի չըլլայ նաեւ Հայաստանը, ասիկա յստակ է, այդ պատճառով Արցախի դիրքորոշումը յստակ ու անփոփոխ է՝ երբեք չըլլար Ազրայեյճանի կազմէն ներս:

Ինչ կը վերաբերի Նիկոլ Փաշինեանի այն յայտարարութեան, որ Արցախի հարցին հասցեատեղը արցախցին է, եւ Արցախը պետք է բանակցի Պաքուի հետ, Դաւիթ Բաբայեան կը նկատէ՝ գոյութիւն ունի հաստատուած ձեւաչափ, որ Միւսկի խումբի ձեւաչափն է:

«Ազրայեյճանադարաբաղեան հակամարտութիւնը ունի երեք կողմ՝ Ազրայեյճան-Արցախ-Հայաստան, եւ կայ երեք համանախագահ: Այո, Ազրայեյճանի հետ մենք պատրաստ ենք քննարկելու, բայց որպէսզի լիարժէք բանակցային գործընթաց սկսի եւ համապարփակ կարգաւորում տեղի ունենայ, պետք է գործէ Միւսկի խումբին ձեւաչափը: Մենք միշտ ալ ըսած ենք, որ պատրաստ ենք բանակցելու, սակայն պետք է վերականգնուի լիարժէք ձեւաչափը», - կ'եզրափակէ Դաւիթ Բաբայեան:

Միջազգային Լուրեր

Մոսկուան Հայ Ռազմագերիներու Մահապատիժի Տեսագրութիւնները Հետաքննելու Կոչ Կ'ընէ Երեւանին եւ Պաքուին. Չախարովա

Ռուսիոյ Դաշնութեան արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Մարիա Չախարովան պատասխանած է «Ռոսիա սեգոդնեա» միջազգային լրատուական գործակալութեան հետեւեալ հարցին. «Ինչպէ՞ս կը մեկնաբանէք հայ եւ ազրայեյճանցի զինծառայողներու մահապատիժներու տեսարանները ընդգրկող տեսանկիւնները, որոնք յայտնուած են համացանցի վրայ»: Այս մասին կը հաղորդէ Armenpress.am-ը:

«Նշուած տեսանկիւնները լի են ծայրայեղ դաժանութեան տեսարաններով: Միջազգային մարդասիրական իրաւունքի խախտման բոլոր դէպքերը պետք է մանրակրկիտ հետաքննուին: Ազրայեյճանի եւ Հայաստանի իշխանութիւններուն կոչ կ'ընենք անյապաղ այդ

տեսանկիւններուն համապարփակ, խոր վերլուծութիւն ընելու, ներառեալ ռազմական յանցագործութիւններու նշաններուն համար: Փաստերու հաստատման պարագային բոլոր մեղաւորները պետք է պատասխանատուութեան ենթարկուին օրէնքի ողջ խստութեամբ:

Ռուսիան կը շարունակէ լուրջ ջանքեր գործադրել տարածաշրջանին մէջ իրավիճակի առողջացման, Պաքուի եւ Երեւանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման ուղղութեամբ: Խաղաղութիւնը այլընտրանք չունի: Պատրաստ ենք կողմերուն անհրաժեշտ օգնութիւն ցուցաբերելու», - ընդգծած է Չախարովան:

Նշենք, որ Հոկտեմբեր 2-ին, ազրայեյճանական Telegram-եան ալիքներու վրայ հրապարակուած է տեսանկիւն մը, որուն մէջ կ'երեւի,

թէ ազրայեյճանցի զինծառայողները ինչպէս դաժանաբար կը գնդակահարեն հայկական մարտական հենակետին վրայ արդէն իսկ գերի յանձնուած հայ զինծառայողները:

Հարաւային Կովկասի մէջ Եւրոմիութեան յատուկ ներկայացուցիչ Դոյլօ Չլաարը յայտարարած է, որ եթէ տեսանկիւնը իսկութիւնը հաստատուի՝ ատիկա ռազմական յանցագործութիւն է, որ պետք է հետաքննուի:

ՀՀ մարդու իրաւունքներու պաշտպան Զրիստինէ Գրիգորեանը յայտարարած է, որ Ազրայեյճանի զինուժին կողմէ հայ ռազմագերիներուն սպանութիւնը տեղի ունեցած է Սեպտեմբեր 13-ին՝ Հայաստանի Հանրապետութեան դէմ Ազրայեյճանի լայնածաւալ յարձակման ընթացքին:

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Ժան Տէր Մերկերեան

Ժան Տէր Մերկերեան, (ֆրանսերէն՝ Jean Der-Merguerian, 5 Հոկտեմբեր 1935, Մարսէյ - 29 Սեպտեմբեր 2015, Մարսէյ, թաղուած է Երեւանի մէջ), ֆրանսահայ ջութակահար, Հայաստանի ժողովրդական արուեստագետ (1971):

Ժան Տէր Մերկերեանը ծնած է Մեծ եղեռնէն փրկուած ընտանիքի մը մէջ, Մարսէյ, Ֆրանսա: 11 տարեկանին աւարտած է Մարսէյի երաժշտանոցը, որմէ մէկ տարի ետք Նոյն քաղաքին մէջ ունեցաւ իր առաջին մենահամերգը՝ կատարելով Ֆելիքս Մենտելսոնի եւ Ալթոնիօ Վիվալտիի ջութակի համերգը Նուազախումբի մը հետ: 1948 թուականին ընտանիքին հետ կը փոխադրուի Հայաստան, ուր հանդէս կու գայ Մենտելսոնի եւ Լալոյի համերգներով: Ժանի ուսուցիչներէն են անոր հայրը՝ Երուանդը, Կարպ Դոմբաւը (Երեւանի պետական երաժշտանոցին մէջ սորված տարիներուն շրջանին:) եւ Դաւիթ Օյստրախը (Մոսկուայի երաժշտանոցին մէջ սորված տարիներուն շրջանին): Փրակի (1956) եւ Փարիզի մէջ (1961), Մարկըրիթ Լոնկի եւ Ժաք Թիպոյի անուան մրցոյթին, Ժան կ'արժանանայ առաջին մրցանակին: Անոր կ'առաջարկեն որ մնայ Մոսկուա, բայց ան կը վերադառնայ Երեւան եւ կը սկսի դասաւանդել Կոմիտասի անուան երաժշտանոցին մէջ (1964-1979) նաեւ ելոյթներ կ'ունենայ Հայաստանի տարբեր շրջաններուն եւ ԽՍՀՄ բազմաթիւ քաղաքներուն մէջ:

1971 թուականին կ'արժանանայ ժողովրդական արուեստագետի կոչման:

Դեկտեմբեր Միքայէլ Մալունցեանի հետ կատարած է Պախի, Մոզարթի, Պեթհովենի, Շոսթաքովիչի, եւ այլ համերգներ:

1981 թուականին ան կը վերադառնայ Մարսէյ, 1982 թուականէն կը սկսի դասաւանդել երաժշտանոցին մէջ եւ հանդէս կու գայ մենահամերգներով:

Մահացած է 2015 թուականի Սեպտեմբեր 29-ին, Մարսէյի մէջ: Թաղուած է Երեւանի մէջ, եւ յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցած է 2015 թուականի Հոկտեմբեր 19-ին:

Օտար Բարքեր

ԳԵՈՐԳ ՔԵՕՇԿԵՐԵԱՆ «Զարթոնք»ի երեց Աշխատակից

Թեյասեղան, Բայց Ու՛ր . . .

2016 թուականի պաշտոնական տեղեկությունաց համաձայն աշխարհի ամենաշատ թեյ գործածող առաջին երեք երկիրներն են՝ Թուրքիա, Իռլանդա եւ Միացեալ Թագաւորութիւնը:

Անգլիոյ մէջ՝ "Յետ Միջօրեի Թեյը" (Afternoon Tea) շատ կարեւոր է եւ տեղի կ'ունենայ ժամը 3:30-էն 5:00-ի միջեւ: Թեյին հետ Անգլիացիք կը ճաշակեն կարագով հաց, փոքր չափի սաստուկներ եւ անշուշտ անուշեղեն:

Ամերիկայի մէջ ալ նոյն միջոցառումը կը կոչուի "High Tea" եւ տեղի կ'ունենայ յետ միջօրեի ժամը 1:00-էն 4:00-ի միջեւ: Հոս ալ դարձեալ կը հրամցուի թեյի կողքին՝ փոքր չափի սաստուկներ (finger sandwiches) եւ անշուշտ անուշեղենի տեսակներ:

Հոս պետք է նշել որ կարգ մը զբոսանաւերու (cruise ships) վրայ ալ նոյն միջոցառումը տեղի կ'ունենայ յետ միջօրեի, ուր դարձեալ կը հրամցուի թեյ եւ նմանօրինակ ուտեստեղէններ:

Այս բոլորը պիտի ծառայեն որպէս ներածական մեր բուն սիրօն: Հիմա թոյլ տուէք բացատրեմ թէ ու՛ր տեղի ունեցած է այդ նշանաւոր թեյասեղանը, որը գրաւած է աշխարհի ուշադրութիւնը:

Ուրեմն դէպքը պատահած է 5 Մայիս 2021-ին, սակայն Guinness World Record-ը արձանագրած է զայն այս տարի: Վերոյիշեալ թեյասեղանը տեղի ունեցած է (տես նկարը) Եվրեսթ լեռան լանջին վրայ, որ կը գտնուի ծովու մակերեսէն 21,312 ոտք (6,498 մէթր) բարձրութեան վրայ: Անշուշտ խնդրոյ առարկայ երկիրը՝ Նեքալն է:

Ամերիկացի լեռնագնաց Անտրէ Հիոյզ սապէս արտայայտուած է իրենց խմբային յաղթանակէն վերջ: "Կեանքի լաւագոյն փորձառութիւնները անոնք են որ տեղի կ'ունենան ուրիշներու հետ եւ կը յուսամ որ մեր յաղթանակը ներշնչէ բոլոր զանոնք՝ որ կ'ուզեն հասնիլ իրենց երազներուն իրականացման, ի՛նչ բարձրունքի վրայ որ ալ գտնուին անոնք:"

Հիոյզ նաեւ ակեցուցած է որ դիւրին չէր այդքան ապրանք եղնուղտով (yak) փոխադրել դէպի այդ բարձունքը, որովհետեւ սաստիկ հով կար այդ օր եւ նոյնիսկ ձիւնած էր թեյասեղանի ժամանակ, ինչպէս նկարը ցոյց կու տայ . . .

Ամուսնութիւն, Բայց Որո՞նց Միջեւ . . .

Ամուսնութիւնները շատոնց դադրած են իմաստաւորուելէ: Ինչո՞ւ, որովհետեւ առաջին տարին չանցած՝ արդէն ամուսնութիւններուն յիսուն տոկոսը ամուսնալուծութեամբ կը վերջանայ:

Սակայն դժբախտաբար ամուսնալուծողները նորէն կ'ամուսնանան, կ'ամուսնալուծուին, դարձեալ կ'ամուսնանան եւ այսպէս անկը կը թաւալի, առանց տեղ մը հասնելու:

Հիմա ալ ամուսնութեանց ուրիշ նորութիւն մը մէջտեղ ելած է, որն է կենդանիներու ամուսնութիւնը: Եղբայր, մարդիկ չկրցան գլուխ հանել

Յաւերժի Ճամբորդի Երթը

ԲԱԳՐԱՏ ԷՍԴՈՒԳԵԱՆ

21 Սեպտեմբերը Հայաստանի Հանրապետութեան անկախացման օրն է: Սովորաբար տօնական մթնոլորտի մէջ յիշուած թուականը այս տարի դառնութիւնով կը նշենք: Թշնամիի յարձակումով զոհուած զինուորներու թաղումը տակաւին կը շարունակուի Եռաբլուրի վրայ: Աւելի մտահոգիչը ապագայի հանդէպ մեր սնուցած մտահոգութիւններն են:

Երբ հողին կը յանձնենք 18-20 տարեկան երիտասարդներու անշունչ մարմինները, անդին Հայաստանի ծննդատներու մէջ նորածիններ իրենց առաջին ճիշդը կ'արձակեն: Ի՛նչ խոստում ունինք այդ նորածիններուն հանդէպ: Ի՛նչ կենցաղ, ի՛նչ ուսում եւ ի՛նչ աշխատանք պիտի խոստանանք իրենց:

Վերջերս ակելի յաճախ կը նշուի հայ ժողովուրդի մեծ բարերար Գալուստ Կիւլպէնկեանի առաջարկած փրկութեան միջոցը: Կիւլպէնկեան տեսնելով հայ ժողովուրդի հայրենիքի դժոխքի վերածուելու երեւոյթը, խորհուրդ տուած էր իր միջոցներով գնել Ափրիկէի հարաւին գտնուող Մատակասկար կղզին եւ այսպէսով տիրանալ արիւնարբու թշնամիներէ հեռու Հայաստանի մը:

Ճիշդ է որ Հայաստան իր կարգին երկրագունդի վրայ կը զբաղեցնէ այնպիսի հատուած մը, ուր շրջապատուած է զինք իր ճամբուն վրայ արգելք նկատող հարեւաններով: Հարեւաններ որոնք պատմութեան բեմը ելան հայ ժողովուրդի գոյութենէն դարեր ետք եւ իր յայտնութեան օրէն սկսեալ վարած զաւթիչ ու թալանիչ ռազմավարութիւնով փորձանք դարձան աշխարհի գլխուն: Պատմութեան հայ ժողովուրդին թողած ժառանգը եղաւ մի բռն քարքարոտ երկիր, որ ի դէմ բոլոր դժբախտութիւններուն կը վայելէ Արարատի վեհութիւնը: Լեռան պատկերին նայելով նոր աւիւն, նոր աւիշ պիտի գտնենք մեր երակներուն մէջ, երբ պիտի շարունակենք մեր ուխտը, պահելու համար այնքան թանկագին հայու գոյութիւնը երկրագունդի վրայ:

Հայրենիւմ պիտի պահենք, հայ երգ ու տաղով պիտի պահենք, արդար քրտինքով, արդար վաստակով պիտի պահենք այն գոյութիւնը, որուն պատկանելութեան պարծանքը կը վայելենք:

Այս կամքը հաստատ պահելու համար պահ մը պիտի սթափինք պիտի թոթուենք մեր վրայ նստած դարերու փոշին եւ պահ մը դիտենք մեր անցած ճանապարհը: Պիտի տեսնենք որ այդ ճանապարհը հեզասահ չէ եղած մեր ոտքերուն տակ: Մագցած ենք բլուրներ, լեռներ, իջած ենք ցածր ապա վերստին սլացած դէպի նոր բարձունքներ:

Այդ հայեացքը պիտի յուշէ նաեւ մեր առջեւ երկարող ճանապարհի բարդութիւնները:

Չենք կրնար վիատիլ, յուսալքուիլ կամ հիասթափուիլ:

Պիտի յիշենք հայրենի մեծ բանաստեղծ Գեորգ Էմինի տողերը եւ պիտի շարունակենք մեր երթը դէպի յաւերժութիւն: Էմին մեզի համար գործածած էր «Յաւերժի ճամբորդը» ասոյթը:

Նոյնիսկ յոյս կար խաչելութեան փայտը ուսին Յիսուսի Գողգոթա լեռան տանող երթի ընթացքին: Մենք ալ մեր խաչափայտը շալկած կը տանինք մեր ճամբան, քանի որ մահուամբ զմահն կոխելն է մեր առաքելութիւնը:

«Ակօս»

ամուսնութիւններու կնճիռը եւ կ'ուզեն զայն փակցնել խեղճ կենդանիներու գլխուն, բայց ինչո՞ւ՝ չեմ հասկնար:

Հիմա խօսինք օրինակներով:

37 տարեկան Tara Helwig՝ Թեքսաս նահանգի Տալլաքաքէն, ունի Էգ շուն մը որ կը կոչուի Twixie: Իսկ 22 Makayla Wilson՝ Արիզոնա նահանգի Ֆինիքս քաղաքէն, ունի արու շուն մը որ կը կոչուի Cowboy: Հետաքրքրական է գիտնալ որ երկու շուներն ալ երկու տարեկան են:

Այդ երկու շուները իրարու հանդիպած են շուներու ճամբարի մը մէջ անցեալ տարուան Փետրուար ամսուան մէջ եւ "սիրահարուելով նշանուած" են: Իսկ տաս ամիս վերջ՝ անոնք "ամուսնացած" են հարսին տան մէջ: Հետաքրքրական է նաեւ գիտնալ որ 40 հրաւիրուած շուներէն, 37-ը ներկայ գտնուած են պսակադրութեան (տես նկարը) հանդիսութեան, որ արժած է 25,000 տօլար! Այս առիթով հայկական ասացուածք մը մտաբերեցի որ կ'ըսէ, "Էշն ի՛նչ գիտէ նուշը, կ'երթայ կուտէ փուշը:" Հետեւաբար՝ շունը ի՛նչ կը հասկնայ ամուսնութենէն, նոյնիսկ եթէ պաշտօնապէս պսակադրուի:

Ըստ ինծի, եթէ կենդանիներու միջեւ ամուսնութիւն պիտի կնքուի, այդ պետք է ըլլայ կամ ծովածիւրու (seahorse) եւ կամ ալ թեւատ թռչուններու (penguins) միջեւ: Ինչո՞ւ, որովհետեւ այդ կենդանիները՝ արու եւ Էգ, միասին կը մնան մինչեւ իրենց կեանքի վերջը՝ ըստ կենդանաբանական աշխարհի տեղեկագրական տուեալներուն: Երանի՛ թէ մարդիկ ալ կարենային միասին ամուսնացած մնալ՝ մինչեւ իրենց կեանքի վերջը . . .

Մշակութային Արձագանգ

Շարլ Ազնաւուրի Մտածումներու Անդաստանէն Ներս

ՎԱՐԱՆԴ ԶՈՐԹՄՈՍԵԱՆ

2019-ին Երեւանի մէջ արեւելահայերէնով լոյս տեսած է մեծատաղանդ հայորդի՝ Շարլ Ազնաւուրի «Մեղմ 22ուկով» գիրքը, որ ֆրանսերէնէ թարգմանած է Սամուէլ Գասպարեան: Մեր սիրելի ընթերցողներուն այդ գիրքէն հատուածներ կը ներկայացնենք արեւմտահայերէնի վերածուած:

- Եթէ ես մէկ վայրկեան իսկ մտածեմ, որ արուեստս ո՛չ մէկ բանի պէտք է, ես անպայման ուրիշ գործով կը զբաղիմ:

- «Դուք որ բանաստեղծ եք...»: Շատերը յաճախ այս բառերով կը դիմեն ինծի: Սակայն կը սխալին: Ես բանաստեղծ չեմ, ես երգերու հեղինակ եմ: Ասոնք բոլորովին տարբեր հասկացութիւններ են: Եթէ երբեմն գրութիւններուս մէջ բանաստեղծութեան տարրեր կը նշմարուին, պէտք է խոստովանիմ, որ աստիկա պատահական կը ստացուի. բայց այնպէս չէ, որ ես աստիկ կը հրաժարիմ, ընդհակառակը, որպէսզի երգի բնագիրը գեղեցիկ ստացուի, անհրաժեշտ է բանաստեղծական երանգ հաղորդել գործածական արտայայտութիւններուն եւ առօրեայ բառերուն: Սակայն եթէ հարցնեք ինծի, ան է ճշմարիտ բանաստեղծ, ով ստեղծագործական հաճոյքի համար կը գրէ, այլ ո՛չ թէ ձայնասկաւառակ հրապարակելու անհրաժեշտութենէն մղուած կամ երգ յորինելու, մենահամերգով հանդէս գալու եւ կամ յորինած երգը ուրիշ լեզուի վերածելու համար:

- Ես՝ բառին եւ երգին սիրահարուած արկածախնդիր մը, Աշխարհներ տեսնել, Ամէն ինչ գիտնալ ու բացայայտել փափաքեցայ:

Այդ ամէն ինչը ես հետեւեալ ձեւով կատարեցի՝ Երկիրէ երկիր անցնելով եւ բառարաններ քրքրելով:

Արեւելքէն Արեւմուտք գացի, Բոլոր ծովերով եւ բոլոր ովկիանոսներով նաւարկեցի:

Աշխարհի գեղեցիկ քաղաքները տեսայ,

Բոլոր տեսարժան վայրերուն մէջ եղայ

Եւ ձեռակերտ այն հրաշալիքներով հիացայ, որոնք մարդ արարածը յղացած ու կերտած է:

Ու հիմա, այս տարիքիս, Երբ արդէն հագուադէպ կը ճամբորդեմ, Ես ինծի հաշիւ կու տամ.

Իմ ամենաչքնաղ ուղեւորութիւնները, անշուշտ, Ասոնք են՝ որոնք առանց տունէն դուրս գալու... կատարած եմ:

- Փառքը արագօրէն կ'անհետանայ այն ամէն ինչի ծանրութեան տակ, որոնցմէ մեզ կը ստիպէ հրաժարիլ՝ յանուն իրեն:

- Կորսուած է այն օրը, որ առանց որեւէ մէկ օգտակար գործի կամ նոյնիսկ ո՛չ օգտակար բան մը սորվելու անցած է:

- Երբ ճամբորդութեան կը մեկնիմ, պայուսակիս մէջ անպայման գրիչ եւ լուսանկարչական սարք կ'ըլլայ: Առանց ատոնց չեն կրնար յարմարուիլ, որովհետեւ գրիչը եւ լուսանկարչական սարքը իմ շատ հարազատ ընկերներն են: Թէ՛ մէկը, թէ՛ միւսը չեն ձգեր, որ մոռնանք. թէ՛ մէկը, թէ՛ միւսը մեր յիշողութեան մէջ կերպարներ կը դրոշմեն, թէ՛ մէկը, թէ՛ միւսը յուշեր կ'արթնցնեն, որոնք երբեմն ա՛յնքան հեռաւոր կը թուին:

Երգը, ինչպէս նկարը, որոնք երեւան կու գան, մեզի կը վերադարձնեն մեր անցեալը: Լուսանկարին նայած ժամանակ յանկարծ այն վայրը կը վերյիշենք, որ լուսանկարած ենք, այն միավայրը, ուր գործող անձեր անշարժացած են, կը յիշենք լուսանկարչական սարքին կոճակը սեղմելուն ճշգրիտ պահը՝ այդ աննկատ մնացած եւ անմոռանալի պահը: Դարձեալ մեր անցեալէն տեսարաններ գլուխ կը բարձրացնեն, որոնց մեծ մասը մեր յիշողութենէն ջնջուած է, գլուխ կը բարձրացնեն յուշ դարձած դէմքեր, որոնք շատոնց մոռացութեան գիրկը անցած են... Եւ այդ պահուն կարօտը կը յորդի մեր մէջ աննկարագրելի ջերմութեամբ մը եւ իր թելերով մեզ ուրիշ անցեալ մը կը տանի, որ ճիշդ այդ պահուն միայն մեզի կը պատկանի:

- Այն պահերուն, երբ գրիչը ձեռքս առած եմ, ինծի միշտ թուացած է, թէ կեանքս, զգացմունքներս եւ զիս շրջապատող աշխարհը կը լուսանկարեմ... Եւ միթէ երգը, ըստ էութեան, իւրայատուկ պատկեր մը չէ՞, բառերու վերածուած ակնթարթային լուսանկար մը՝ մեր գլուխին մէջ անընդհատ ծագող եւ անհետացող այն միտքերուն, որոնց հեղինակին գրիչը պահ մը անսպասելիօրէն յաջողուցած է որսալ եւ թուղթին յանձնել: Երգը տարիներու ընթացքին դեղնած հին լուսանկարի մը նման մեզի կը յիշեցնէ մեր կեանքին կորսուած այն պահերը, որոնք կը թուէին թէ ի սպառ մոռցուած են: Ինչպէս հին եւ դեղնած լուսանկար մը, ան մեր յիշողութիւնը կը շոյէ, մեր

ամենազգայուն լարերուն վրայ կը խաղայ, մեր հոգին տակնուվրայ կ'ընէ եւ մեր ներսիդին առանձնայատուկ զգացումներ կ'արթնցնէ: Երգը, նաեւ, հրաշալի առաւելութիւն մը ունի. կախարդական ձեւով մը ռատիոյի եւ ձայնասկաներու շնորհիւ բոլոր պատերուն մէջէն կ'անցնի:

- Գրելը ինծի համար միշտ ֆիզիքական պահանջ մը եղած է: Շատ կապուած եմ գրասեղանիս եւ չեմ կրնար պատկերացնել օր մը՝ առանց ձեռքս գրիչ կամ ինքնահոս վերցնելու: Ինչքան հնարաւոր է մաքուր կը գրեմ, առանց ջնջումներու: Չէի ըսեր, թէ գեղեցիկ ձեռագիր ունիմ... Աղտոտ ձեռագիր ունիմ, ինչպէս պատահի կը գրեմ: Բայց եթէ յանկարծ նոյնիսկ մէկ սխալ ընեմ, ամբողջ էջը դարձեալ արտագրելը պատիւի հարց կը համարեմ: Համակարգիչին առջեւ նստած ես չեմ կրնար գրութիւն յորինել (թերեւս զիս դուրս գրելու ժամանակն է), որովհետեւ ձեռքը, եթէ հարցնեք ինծի, միտքին շարունակութիւնն է: Ձեռքը գրիչ բռնել կը սիրէ, իսկական թանաքով գրիչ, իսկ թանաքը՝ տառերուն արիւնն է:

- Գրագողութիւնը երեւակայութիւնը ամուլ կը դարձնէ եւ՝ անելի վատը, ի սպառ կը սպաննէ ստեղծագործելու ամենաչնչին ցանկութիւնն իսկ:

- Ասկէ ետք միայն կը գրեմ Սիրոյ նամակներ, յոյսի նամակներ, Երբեմն նաեւ՝ յուսահատութեան, Բառեր կը գրեմ, որպէսզի կարենամ Պարտքերս գոցել:

Յետոյ, այդ հարցը կարգաւորելով, Ես դարձեալ կը շարունակեմ գրել՝ Ըստ սովորութեան,

Սիրոյ եւ յոյսի ուժով կը գրեմ, Երբեմն նաեւ՝ յուսահատութեան:

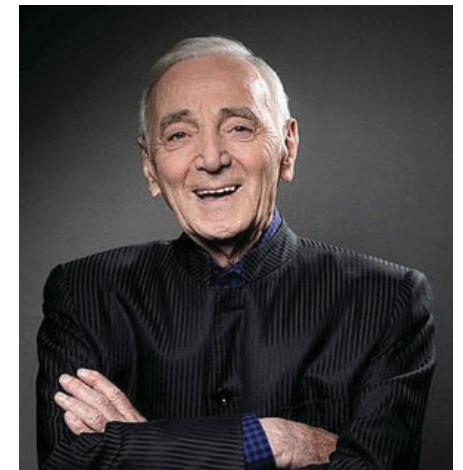
- Յաճախ խորհած եմ, թէ գրելու նկատմամբ իմ սերս երեւի կապ ունի հայկական ծագումիս եւ հայերուն ողբերգութեան հետ: Ախր, ցեղասպանութիւն տեսած ժողովուրդը ինչպէ՞ս կրնայ շարունակել գոյատեւել: Կարելի՞ բան է, որ արհաւիրքէն մազապուրծ մէկը կարենայ շարունակել ապրիլ, եթէ չի՞ փափաքիր ատելութեան ատելութեամբ պատասխանել: Միայն արարելով կարելի է վերածնուիլ:

- Բաներ կան, որոնք երբեք չեն բուժուիր:

Իմ տարիքիս, հարազատներու հեռանալէն ետք,

Այսքան տարիներ ետք, Ես ծնողներուս համար ցաւ կ'ապրիմ, Իմ անցեալին համար՝ ցաւ կ'ապրիմ:

- Գիտե՞ք, կարելի է ամբողջ ունեցած եռանդը ներդնել երկրի երեսէն ամբողջ ժողովուրդ մը բնաջնջելու

համար, սակայն կեանքի կրակը մարել երբեք չի՞ յաջողուիր. Ժողովուրդը կ'ուղղէ իր մէջքը, ուրիշ տեղ մը յարութիւն կ'առնէ՝ անելի զօրաւոր եւ անելի վճռական՝ կրկին անգամ իր իրաւունքները աշխարհին ներկայացնելու համար:

- Չեմ պատկերացներ, թէ մշտապէս կրնայի Հայաստանի մէջ բնակիլ: Այդ մէկը ինծի համար հակառակ կողմէն տարագրութիւն կը նշանակէր: Իրականին մէջ ես անելի շատ ֆրանսական, քան հայկական մշակոյթի կրող եմ, եւ այն ամէնը, ինչ ըրած եմ՝ երգելով կամ գրելով, զուտ ֆրանսական է: Իմ իսկական հարազատ հողը այնտեղ է, ուր ծնած եմ, ուր փոքր տարիքիս ապրած եմ, սորված եմ խօսիլ ու քայլել, ուր մեծցած եմ... Մենք՝ ես ու Ֆրանսան, զիրար որդեգրած ենք, եւ աստիկ ոչ մէկս տուժած է: Չիս Ֆրանսայի մէջ անելի կը հասկնան, քան Հայաստանի, եւ աստիկա բնական է. ախր, այդպէս ալ պէտք էր ըլլար, եւ ես ոչինչ կրնամ փոխել: Ի վերջոյ, խաղողին վազը ուրկէ որ բերեն, գինին միեւնոյնն է, այն երկրի անունով կը կոչուի, ուրկէ հաւաքած են խաղողին բերքը:

- Ֆրանսան իմ խինդերու երկիրն է, Իսկ Հայաստանը՝ տառապանքներու:

Փարիզը մանկութեանս քաղաքն է, Իսկ Երեւանը՝ արմատներուս:

Հիմա ես գոհ ու բաւարարուած եմ. Երկու մշակոյթ զիս հարստացուցին, Հազար ու մէկ բան սորվեցուցին ինծի:

Սովորութիւններս ֆրանսական են, Աւանդութիւններս՝ միայն հայկական: Ես կաթով սուրճ եմ, Ես անբաժանելի խառնուրդ մըն եմ: Երկու սեր ունիմ

Եւ մէկ հայրենիք՝ Փարիզ անունով:

- Յոյսը միակ ուժն է, որ այսօր դեռ մենք ունինք:

Յոյսը քնքշասիրտ է,

Յոյսը անողոք է:

Մշակութային Արձագանգ

Տը Զրոսինկ. Կեանք Մը՝ Առանց Չղջումի Հեղինակ՝ Լեւա Ազգարեան Տիլապագեան

ՎԱՐՂԱՆ ԹԱՇՃԵԱՆ

Լոյս տեսաւ Լեւա Ազգարեանի «Տը Զրոսինկ» ինքնակենսագրական գիրքին երկրորդ հրատարակութիւնը՝ Պուրճ Զամուտի Փոմիկրավիւր հրատարակչատունէն: Առաջին հրատարակութիւնը կատարուած էր Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ, արժանանալով ընթերցողներու ջերմ ընդունելութեան:

Լեւա Ազգարեան Ֆլորիտայի մէջ հաստատուած անշարժ գոյքի առեւտուրի գործակալ մըն է, ծնած եւ երիտասարդութեան հասակը առած՝ Լիբանանի մէջ: 100 էջերու վրայ տարածուող այս գիրքին մէջ, ան ընթերցողին կը ներկայացնէ զինքն Պեքաայի հովիտի Այնճար հայկական բնակավայրէն ԱՄՆ Ֆլորիտա Նահանգ հասցուցած փոթորկալի եւ նոյնքան ներշնչող կեանքին ընթացքը, ուր ցաւն ու բերկրանքը, անկումն ու յաջողութիւնները, յուսաբաւութիւններն ու յուսավառութիւնը կ'երեւին կողք-կողքի, գրեթէ փակած իրարու եւ այդպիսով՝ անբաժանելի, գծագրելով խորհուրդ մարդկային բարոյ ճակատագիրներուն՝ 20-րդ դարու քաղաքական թէ մշակութային «թեժ կետեր»ուն շուրջ դարձող:

Հեղինակը ընթերցողին կը ներկայանայ նախ որպէս ամենափոքր դուստրը մուսալեռցի աւանդապահ ընտանիքի մը, որուն հայրը, ժրագան երկրագործ մը, 5 զաւակներու կարիքները հոգալու գործին մէջ սեփական ակնթարթ մը նոյնիսկ չունի իր անձին համար ապրելու՝ դժուար ստեղծուող ապրուստին հետամուտ: Գիրքի ամբողջ ընթացքին մենք կը զգանք Լեւա Ազգարեանի խոր սերն ու կառչածութիւնը իր ընտանիքին՝ Յովհաննէս հօր, Այնճարի մէջ իր ասեղնագործ աշխատանքներով եւ

գորաւոր կամքով յայտնի Զրիսինկ մօր, քոյրերուն եւ եղբօր, որոնք յաճախակիօրէն «կը ներխուժեն» հեղինակի պատումին մէջ, դառնալով կարեւորագոյն մասնակիցներն ու վկաները երկրէ երկիր եւ հանգրուանէ հանգրուան անոր «անցումներուն»: Նման սեր ուղղուած է նոյնիսկ Այնճարին, հեղինակի ծննդավայրին, որուն արմատներուն եւ տառապագին ստեղծման ան նուիրած է ամբողջ գլուխ մը, գիրքի սկիզբը:

Գաւառէն դուրս՝ մենք հեղինակը կը տեսնենք Այնճարէն Պեյրուէ անցումի ապրումներուն եւ փորձառութեան մէջ, քաղաքացիական եւ եղբայրասպան սանձարձակ պատերազմի ֆոնին, ուր մահուան ներկայութիւնը թանձր է միշտ, անընդհատ մարդոց հետ քայլող, անընդհատ մարդիկ իր հետ տանող: Այս հատուածին մէջ ուշագրաւ է որպէս Պեյրուէի մէջ ամերիկեան դեսպանատան պաշտօնէյ աւերիկեան զինուորական ուղղաթիռով մը Լեւայի մագապուրծ «փախուստը» Կիպրոս, 1983-ի ամերիկեան դեսպանատան ծանօթ ռաբահարումէն ետք:

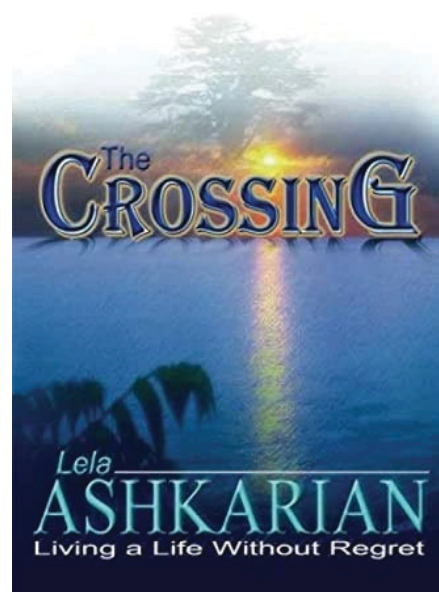
Էջերու թաւալումին հետ, հեղինակը մեզ կը տանի բազում վայրեր ուր ան եղած է տարբեր գործերով, տարբեր անձերու ընկերակցութեան մէջ: Սեռական Արաբիա, Ֆրանսա, Ճաբոն, Զորեա, Պարպատոս. ահա-հասիկ երկիրներէն մէկ քանին, ուրկէ կ'անցնի հեղինակը, միշտ փնտռելով իր ճակատագիրը, միշտ փնտռելով ինքզինքն եւ միշտ հետամուտ ինքնագրագցման, նոր յայտնագործուող իրավիճակներու մէջ մարդկային բարոյ յարաբերութիւններու հոսքին մէջ:

Լեւա Ազգարեանը կը տեսնենք նաեւ

Հայաստանի մէջ. ան հայկական ամենամեծ բարեսիրական ընկերութիւններուն մէկուն՝ Հայ Օգնութեան Միութեան հրաւրելով կը մեկնի 1988-ի երկրաշարժի աղետէն տուած Գիւմրիէն դէպի հայ-թրքական սահման ամենավերջին հայկական գիւղը՝ Ախուրեան, որպէս նոյն գիւղին մէջ նոր բացուող մանկատան բարերարներէն մէկը:

Ի վերջոյ, «Տը Զրոսինկ»-ին մէջ Լեւա Ազգարեան մեզի կը ներկայանայ որպէս Ֆլորիտա Զիլգի մէջ անշարժ գոյքի առեւտուրի մարզին մէջ իր անձնական գործը յաջողութեամբ կայացուցած գործարար կին: Գիրքին վերջին էջերով, ան առիթը յարմար կը նկատէ յատկապէս երիտասարդ ընթերցողներուն ներկայացնելու շարք մը «գործի եւ կեանքի դասեր», գործարարութեան եւ անձնական կեանքի զարգացման մէջ իր ապրած փորձառութիւններէն մեկնելով:

«Տը Զրոսինկ»ը անկեղծ, անմիջական եւ ջերմ պատումն է կեանքի մը, որ բազմաթիւ կողմերով յանգիտութիւններ ունի Լիբանանեան պատերազմին մէջ աչք բացած ու պատերազմին պատճառով աշխարհի չորս ծագեր փախուստ տուած լիբանանցի բազմաթիւ

երիտասարդներու կեանքին: Անկա վկայարանն է դժուար փորձառութիւններու, որոնց տակ ոմանք կը կքին, եւ որոնցմէ ուրիշներ ոտքի կ'ելլեն աւելի իմաստուն: Լեւա Ազգարեան իր ինքնակենսագրական վաւերագրութեամբ կը կատարէ թելադրանքը ապրելու մարդկային կեանքը արժանապատուութեամբ, հաւատքով, սերով եւ յոյսով՝ աստղերէն մեզի նայող պահապաններու մշտաբերուն նայուածքին տակ:

Շնորհակալ Նախածեռնութիւն

Արշաւ՝ Google-ի մէջ Հայկական Վայրերուն Տրուած Ազդայեճանական Տեղանուններուն Դեմ

Իրաւունքի եւ արդարութեան կեդրոն «Թաթոյեան» հիմնադրամը յայտարարած է, որ Google Map եւ Google Earth յաւելումներուն մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան Սիւնիքի մարզի շարք մը վայրերու տեղանուններ նշուած են ազդայեճաններն ու ազերայեճանական տեղանուններով:

«Ուսումնասիրութիւնները ցոյց կու տան, որ անուանափոխուած եւ կեղծ կամ գոյութիւն չունեցող ազդայեճանական անուններով նշուած են դպրոցներ, այգիներ, հրապարակներ եւ այլն: Օրինակ՝ «Որոտան» գետը նշուած է ազդայեճանական անուանումով՝ «Bazarçay» կամ Սիսիանի զբօսայգին անուանակոչուած է Ազդայեճանի նախկին նախագահ Հէյտար Ալիեւի կամ Աթաթուրքի անունով, կամ Սիւնիքի մարզպետարանի շրջակայքը նշուած է միայն ազդայեճաններով՝

«Zəngəzur Vilayəti Administrasiyası» եւ այլն: Նոյնիսկ փորձած են փոխել Սիսիան քաղաքի անունը՝ Qarakilise: Ակնյայտ է, որ տեղի ունեցածը եղած է ազդայեճանական իշխանութիւններուն միջամտութեամբ: Ասով, նախ, փորձ կը կատարուի հոգեբանական ճնշումներու ենթարկել Հայաստանի ժողովուրդն ու յատկապէս բնակավայրի բնակիչները»,- նշուած է Հիմնադրամի հրապարակած հաղորդագրութեան մէջ:

Նշեալ հաղորդագրութեան մէջ նաեւ կ'ըսուի, որ այդ ձեւով կը փորձեն կեղծիքներով աշխարհին ներկայացնել, որ իբրեւ թէ Սիւնիքը ազդայեճանական է: Ի վերջոյ, կը փորձեն օրինականացնել ազերայեճանական յարձակումները եւ ոճրային ներխուժումները՝ Հայաստանի ինքնիշխան տարածքին նկատմամբ:

Շար. Էջ 08

Շարլ Ազնաւուրի Մտածումներու Անդաստանէն Ներս

Սկիզբը Էջ 04

Յոյսը այսօր ալ չէ՝ մեռած, Կ'ուզէ ապրի:

- Անշուշտ, ես իմ գինս լաւ գիտեմ, բայց գիտեմ նաեւ թերութիւններս եւ հեռու եմ այն միտքէն, թէ բացառիկ մտաւոր կարողութիւններու տէր մարդ եմ: Այսպէս ըսենք. ես ճիշդ այն եմ, ինչ պետք է: Յիմար չեմ, բնա՛ւ: Կը սիրեմ ծիծաղիլ, բայց ո՛չ բոլորին վրայ. կրնամ ներել թեթեւութիւնները, բայց ո՛չ՝ գռեհկութիւնը. զիս կը

հետաքրքրեն դէպքերը, մարդիկ եւ կրօնները, սակայն ամենէն աւելի շատ կը սիրեմ սորվիլ եւ ինքզինքս սորվիլ, այլ ո՛չ թէ ուրիշները զարմացնելու համար:

- Աշխարհաճանաչողութիւնն ու կրթութիւնը այն բանին համար չեն, որ մեզ ապագային համար նախապատրաստենք: Ատոնք մեզի հաճոյք կը պատճառեն ա՛յսօր, ճիշդ այս պահին:

«Ժամանակ»/Պոլիս

Թուրքիոյ Նախագահ Էրտողան Յոն Է՝ Ուր Իր Կայսերական Քայլերուն Առջեւ Բաց Տեղ Գտնէ Կամ... Բանան

ՅԱԿՈՐ ՊԱԼԵԱՆ

ՄԱԿ-ի Ապահովութեան Խորհուրդի մայրուն անդամի փառասիրութիւն ունէր եւ ունի Էրտողան: Զիմա արդէն այդ դերը շնորհած է ինքնիրեն եւ Արեւմուտքը պատճառ կը համարէ, ուրբայինական պատերազմին, այդպէս դատած եւ վճռած է, որ արեւմուտքը Ուրբայինային զօրակցելով, Ռուսիոյ դէմ զայն գրգռած է: Ինչ դատած է եւ վճռած:

Հարցնող պիտի ըլլայ, թէ ինչո՞ւ ռազմական անօդաչու սարքեր տուած էր Ուրբայինային:

Եւրոմիութեան անդամակցելու փառասիրութիւններ ունեցած Թուրքիան, այդ անդամակցութեան պատրաստ ըլլալու համար միլիառներու օժանդակութիւն ստացած էր եւ չէր արդարացուցած ակնկալութիւնները, անհրաժեշտ բարեփոխումները չէր կատարած, անկարող եղած էր, զանոնք ընելու, այդ բարեփոխումները անյարիր էին իր ըմբռնումներուն: Փոխարէն Եւրոպայի դռներուն ռազմականեր դրկած էր, Լիպիա եւ Կիպրոս, սպառնացած էր Յունաստանի տարածքային ամբողջականութեան:

Թուրքիա ներկայ է բոլոր ճակատներու վրայ, հետապնդելով օսմանական կամ թուրանական պիտակով կայսրութիւն դառնալու նախաձեռնութիւններ: Հակազդողի չհանդիպելով, ներողամիտներու կամ մեղսակիցներու յանցանքով, Էրտողան կը յառաջանայ քայլ առ քայլ: Կամ, ակելի ճիշդ, քաղաքակիրթ եւ ազատութիւններով ինքզինք սահմանած աշխարհը, մակոտութեամբ, շահախնդրութիւններով, ներքին մրցակցութիւններով ամլացած, թոյլ կու տայ որ ան շարունակէ իր կայսերական յառաջխաղացը, միամտութեամբ յուսալով հաւանօրէն, որ ան կարմիր գիծը պիտի չանցնի:

Էրտողան կը փայփայէ Թուրքիան համաշխարհային հզօրութիւն եւ դերակատար դարձնելու երազանքը, այդ նպատակով ալ միշտ հետամուտ է տարածքային ընդարձակման, Կովկաս, Միջին Արեւելք, Միջերկրական: Այս նպատակի իրականացման համար կ'օգտագործէ գաղթականական հոսքերը, Արեւմուտք-Ռուսիա հակամարտութիւնները, փառասիրութիւններ ունի կիպրական եւ յունական ծովային սահմաններու ուղղութեամբ, չի վարանիր սպառնալու Ատլանտեան Ուխտին, անոր անդամ ըլլալով հանդերձ, նաեւ՝ Եւրոպայի, իր միտքերը եւ փառասիրութիւնները չի թաքցներ, հռետորաբանութիւններով եւ նախաձեռնութիւններով ասպարէզ կը կարդայ, կարծէք համոզուած ըլլալով, որ ձեռնոցը վերցնող պիտի չըլլայ: Դար մը առաջ, թուրք քաղաքական միտքը չէր վարանած ցեղասպանութիւն գործելու: Եւ անպատիժ մնացած էր: Թուրք յարձակապաշտութեան դէմ պատնէշ բարձրացնող չկայ, ձեռնոց վերցնող չկայ:

Դեռ նոր ներքին եւ արտաքին քաղաքական ցուցական հանդէս կազմակերպեց Սուրբ Սոփիա եկեղեցին մզկիթի վերածելով, որ մշակութային պատերազմի յայտարարութեան կը նմանէր: Այդ ըրաւ որպէս օսմանեան փառքին խորհրդանշական վերադարձի քայլ:

Չվարանեցաւ Ֆրանսայի նախագահը համարել ուղեղով մեռած, քանի որ ան փորձած էր խոչնդոտել իր սանձարկութիւնները: Տարբեր միջոցներով եւ առիթներով, կը միջամտէ Ատլանտեան Ուխտի եւ Եւրոպայի քաղաքական ընտրանքներուն մէջ: Կը միջամտէ նաեւ Մոսկուայի եւ Քիւեւի միջեւ, Արեւմուտքի եւ Ռուսիոյ միջեւ, հասնելով մինչեւ Չինաստան: Ինքզինքն շնորհած է իրաւարարի եւ հաշտեցման բանազնացի դեր: Կարծէք ինչ է աւագ խաղաղութեան աղանին բախուող ուժերու միջեւ: Չարմանալին այն է, որ համաշխարհային հզօրութիւնները, երկի եւ այսօրուան մեծերը չեն հակազդեր, կարծէք լուռ համախոհութեամբ ընդունած են, որ Էրտողան ամենայն ազատութեամբ ուզէ մէկը կամ միւսը, մէկ կամ միւս կողմը, կամ զիրենք, տանիլ իր ընտրած ուղղութեամբ:

Աւելի պարզ խօսելով, Էրտողանի ինքնանշնորհուած միջազգային դերին, ընդդիմացող չկայ, իսկ այդ դերը ոչ հաշտութիւն է, ոչ խաղաղութիւն, այլ Մեծ Թուրանի կայսրութեան ստեղծումը:

Արցախը հեռու էր Եւրոպայէն, հոն ինչ որ կը պատահէր չէր անհանգստացներ քաղաքակիրթ եւ բարօր, դրամատիրական եւ սպառնողական ընկերութիւնը, թէեւ գիտցան, որ Թուրքիա միջամտեց հայ-ազերի կռիւներուն մէջ, որ ան չվարանեցաւ ծայրայեղական վարձկաններ փոխադրել ընդդէմ հայերու, իրականացնելով կրօնական-քաղաքակրթական պատերազմի փորձերը:

Բարոյական ըմբռնումներու պաշտպան Եւրոպան եւ Ամերիկան մնացին մակոտ հանդիսատեսի դերին մէջ, եւ Հայաստան ու հայութիւն մատնուեցան անելանելի կացութեան, նախապարձակ ներխուժողին եւ անոր թիրախ երկրին թելադրեցին բանակցիլ այնպէս, որ կարծէք ոչինչ պատահած էր: Նոյն Եւրոպան եւ Ամերիկան թերացան, չստանձնեցին իրենց պատասխանատուութիւնը, ոչ իսկ փորձելով, ինչպէս կ'ըսեն «շրթներու ծառայութիւն մատուցանել» (lip service), թելադրելով, որ խաղաղ պայմաններու մէջ բանակցին: Հետեւանք եղաւ եւ է այն՝ որ նախապարձակումները կը շարունակուին եւ կը սպառնան ժողովուրդ մը բնաջնջել եւ երկիր մը սրբել քարտէսէն:

Եւրոպան եւ Ամերիկան, որոնք միշտ ալ միամտութեամբ կամ իրենց յատուկ շահախնդրական մօտեցումներով, հաւատացած են, ուզած են հաւատալ, որ Թուրքիան «Արեւմտեան ճակատ»-ին մաս կը կազմէ, այդ հաւատքը սնուցանելու համար զիջումներ ըրած են, ինչպէս Եւրոմիութեան անդամ Կիպրոսի դէմ անոր յարձակման եւ անոր հիւսիսային շրջանի բռնագրաւման պարագային, անզօրութիւն ցուցաբերելով ձեռնաձախ մնացած են, այսօր ալ նուազագոյն ինքնաքննադատութիւնը չեն ըներ եւ Թուրքիոյ փանթուրքական ծաւալապաշտութիւնը կը շարունակուի:

Եւրոպան եւ Ամերիկան միթէ՞ չստեցին Յուլիս 22, 2022ին, Պոլսոյ մէջ, Սեւ Ծովով միջանցքի մը ստեղծման ժողովին, Էրտողանի խօսքը, որ իրենք,- Թուրքիան,- ոչ Արեւելք են ոչ Արեւմուտք»: Թուրքիա այդպէս կը գործէ: Այդպէս էր օսմանեան պասքիլի քաղաքականութիւնը, որ կը շարունակուի Ուրբայինա-Ռուսիա պատերազմին մէջ, դարպասելով եւ բոլոր կողմերէն շահեր ակնկալելով, իր ըրած-չըրած ծառայութիւններու փոխարէն: Ոչ այս եւ ոչ այն կողմին հետ, այլ ինքնիրեն հետ եւ ինքնիրեն համար, եւ բոլորն ալ պէտք է վճարեն իրեն. երկիրներ, անհատներ, սակաւապետեր (օլիկարխներ): Վերջիններու զբօսանաւերը թրքական նաւահանգիստներու մէջ, խարսխած են: Ի՞նչ ածական կ'ուզէք գործածեցէ՞ք, բայց կողմերը թոյլ կու տան, որ Թուրքիա կը շարունակէ իր լարախաղացութիւնը, հաւանօրէն հաւատալով, որ այդ խաղին վերջ կրնան տալ երբ որ ուզեն:

Զիմա Թուրքիան ինքնիրեն տուած է աւագ եւ անշրջանցելի միջնորդի դեր՝ ուրբայինական պատերազմին մէջ, ինչպէս այդ ըրաւ ուրբայինական սննդամթերքի արտածման հարցով: Թուրքիա կը փորձէ ցոյց տալ, որ չեզոք է, շահախնդրուած չեզոքութիւն: Միամիտներ միայն կրնան հաւատալ այդ չեզոքութեան, քանի որ Թուրքիա անօդաչու սարքեր տրամադրեց Ուրբայինայի եւ չմիացաւ Ռուսիոյ դէմ արեւմտեաններու սահմանած պատժամիջոցներուն: Էրտողան շարունակեց հանդիպումներ ունենալ Ռուսիոյ նախագահին հետ եւ յաճախ հեռաձայնային խօսակցութիւն կ'ունենայ Ուրբայինայի նախագահ Զեյնէսքիի հետ: Արեւմուտքին հաճելի ըլլալու համար, Սեպտեմբեր 21-ին, ձեւականօրէն դատապարտեց ուրբայինական շրջաններու մէջ կազմակերպուած հանրաքուէները, շարունակելով ջերմ յարաբերութիւններ ունենալ Քրեմլինի հետ: Պատերազմող կողմերը ստիպուած են նկատի ունենալ Թուրքիան, անգիտանալ անոր շահախնդրութիւնները, երբեմն ալ բաւարարել, քանի որ Թուրքիան կը հակակշռէ Սեւ Ծովը Միջերկրականի կապող ճանապարհները, նեղուցները: Իր ունեցած դիրքը կ'օգտագործէ որպէս ճշման միջոց եւ մէկուն եւ միւսին դէմ:

Միջազգային դերակատարութիւն ունենալու, Մեծերու ակումբին մաս կազմելու փառասիրութիւն բաւարարելու համար, նոյնիսկ Իսրայէլ-Պաղեստին հակա-մարտութեան մէջ խաղաղութիւն հաստատելու նախաձեռնութիւններ ունեցաւ, առանց արդիւնքի հասնելու, լսող չունեցաւ, հաւանօրէն Մեծերէն ակելի շուտ, կողմերը ակելի լաւ հասկցած էին, որ Թուրքիա տարածաշրջանին մէջ գերիշխող ըլլալու նպատակ կը հետապնդէր, աչքը յառած ըլլալով շրջանի նաւթային հարստութիւններուն:

Ռուսիա միամիտ չէ: Գիտէ, որ Էրտողան զօրավիգ եղած է եւ Է Ուրբայինայի, քաղաքական եւ տնտեսական պատճառներով, հակառակ կեղծ չեզոքութեան շպարին, աւանդական երկդիմի քաղաքականութիւն մը, շահեր կոր-գելու միտքով, որպէսզի իր ներքին մայրուն բնոյթ ունեցող տնտեսական վատթար կացութիւնը բարելաւէ, այսինքն՝ ուրիշներու վճարել տայ իր տնտեսական աղի-տալի կացութիւնը դարմանելու եւ վերկանգնելու գինը: Թուրքիոյ մէջ սղանք ամէն տարի 80 տոկոսէն ակելի է: Էրտողան տարի մը ետք պիտի դիմագրաւէ նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրութիւններ եւ ստիպուած է նաւարկել Ռուսիոյ եւ Արեւմուտքի միջեւ, պէտք ունի առաջինի նաւթին եւ կազին, երկրորդի սովորական դարձած նիւթական յատկացումներուն, առանց որոնց իր տնտեսութիւնը անվերականգնելի ձեւով փուլ կու գայ: Մէկ տարուան ընթացքին թրքական դրամանիշի արժէքը երկուքով կիսուած է:

Թուրքիոյ Նախագահ Էրտողան Յոն Է...

Սկիզբը Էջ 06

Հետեւաբար Էրտողան ստիպուած է քայլ պահել իր արեւմտեան աւանդական դաշնակիցներուն հետ, զորս ոչ մէկ ձեռով խրոչեցնելու խաղը կրնայ ներել ինքնիրեն: Բայց մինչեւ ե՞րբ կրնայ շարունակել ո՛չ արեւելք եւ ո՛չ արեւմուտք ըլլալու խաղը, որ Թուրքիան կրնայ զրկել ե՛ւ մէկուն ե՛ւ միւսին նեցուկէն, մանաւանդ եթէ այդ կողմերը վաղ թէ ուշ համակեցութեան տարագի մը շուրջ համաձայնութեան պիտի յանգին, ինչ որ անկարելի չէ, եւ Էրտողանի միջազգային բազմաթիւ մեծ դերակատար ըլլալու երազանքը փոփոխուի գայ, որքան ալ Էրտողան շարունակէ մսալ Թուրքիոյ հզօր դեկավարը:

Արեւմուտքի վերապահութիւնները Էրտողանի հանդէպ շեշտուած են այն օրէն ի վեր, երբ Թուրքիա դեմ արտայայտուեցաւ Շուէտի եւ Ֆինլանտայի Ատլանտեան Ուխտի անդամակցութեան, պահանջելով, որ իր կողմէ ահաբեկիչ համարուող Զիւրտ աշխատաւորական կուսակցութեան հիւսիսային երկիրներ ապաստանած անդամներ արտաքսուին: Իր ընդդիմութիւնը վերացնելու համար, Թուրքիա ստացաւ Նաեւ Ամերիկայէն մարտական F-16 օդանաւեր գնելու իրաւունք:

Մինչեւ ե՞րբ Էրտողան պիտի կարենայ անարգել Նաւարկել Ատլանտեան Ուխտի, Ուքրայնայի, եւ Ռուսիոյ միջեւ: Նաեւ՝ Արաբական աշխարհի մէջ, որուն Նաւթահորերուն վրայ աչք ունեցած է միշտ: Ռուսիոյ հետ մանաւանդ Ուքրայնայի հանդէպ իր վարած դրական քաղաքականութեան եւ Սուրիոյ մէջ իր հետեւողական նուաճողական Նախաձեռնութիւններուն պատճառով:

Իսկ Թուրքիոյ մէջ ընդդիմադիր ուժերը, ըստ հարցախոյզներու, կրնան պարտութեան մատնել Էրտողանը եւ իր կուսակցութիւնը: Դեռ կայ այլ կարելիութիւն մը Թուրքիոյ տնտեսական վերականգնումին համար. օգտուիլ Ատրպէյճանի Նաւթի եւ կազի հարստութենէն, քանի որ, ինպէս ըսին, մէկ ազգ են եւ երկու պետութիւն:

Մինչեւ ե՞րբ Էրտողան կրնայ շահագործել թուրքերու ազգայնամոլական զգացումները եւ մոռցնել տնտեսական ծախսողութիւնը եւ դրամանիշի անվերականգնելի դարձող անկումը:

2020էն վեր Թուրքիա ռազմապաշտ քաղաքականութիւն կը վարէ, զոր դրսեւորեց Միջերկրականի մէջ, - Կիպրոս, Յունաստան, Լիպիա, - եւ Կովկաս՝ բացորոշ կերպով մասնակցելով Հայաստանի դեմ Ատրպէյճանի շղթայագերծած պատերազմին, Նաեւ Սուրիա, քիւրտերու դեմ կռուելու պատրուակով գրաւուած կը պահէ շրջաններ եւ հեռանալու միտում չունի: Այս յարձակապաշտութեան ետին կայ ուժանկեային աղբիւրներու տիրանալու ցանկութիւնը:

Այս ծաւալապաշտութիւնը, վաղ թէ ուշ, պիտի ապակայունացնէ Միջին Արեւելքը, եւ Արեւմտեանները պիտի ստիպէ միջամտելու: Ի՞նչ պիտի ըլլան հետեւանքները:

Մեր ժողովուրդը եւ պետութիւնը պէտք է մտածեն կացութեան անդրադարձներուն եւ գործակցութիւններուն մասին, աւելի պարզ՝ դաշնակիցներ ունենալու: Այս կացութիւնը աւանդական հայեթորքը հակամարտութեամբ չի բացատրուիր եւ սահմանափակուիր:

Հանրապետութիւնը եւ հայ քաղաքական ուժերը պարտաւոր պիտի ըլլան ընտրութիւն կատարել, միաժամանակ՝ սպառնալիքի ենթակայ երկիրներու եւ ժողովուրդներու մօտ կատարել լուսաբանական լայնածիր աշխատանք, բացատրել, որ ամենքն ալ

կը գտնուին նոյն Նաւուն վրայ, որ կ'ընթանայ դէպի քաղաքակրթական, կրօնական, մշակութային մեծ պատերազմ:

Միշտ մտածել եւ գործել այն գիտակցութեամբ, որ համաթուրանականութեան երազն է ստեղծել Եգեականէն մինչեւ Հինաստան ձգող տարածութեան վրայ Թուրանի մեծ կայսրութիւնը, միացնելով թրքացեղ եւ թրքալեզու ժողովուրդները: Ըսուած է. «թիւրք իրքինին եաշատըկը երլը...» «թուրք ցեղին ապրած տեղերը»... գրաւած, ներխուժած, ջարդերով տիրած...

Այդ միացման ճամբուն վրայ խոչընդոտ չէ միայն Հայաստանը, խոչընդոտ են Նաեւ Պարսկաստանը, արաբական աշխարհը, ընդհանրապէս արեւմտեան քաղաքակրթութիւնը եւ աշխարհը: Ծաղկումներով եւ ընթացիկ դիւանականութեամբ կարելի պիտի չըլլայ գալիք մեծ աղետներէն խուսափիլ: Ինչպէ՞ս ստեղծել քաղաքակրթութիւններու, ազատութիւններու եւ մշակոյթներու միացեալ ճակատը, վերջնական աղետէ փրկուելու համար: Վաղը այս միտքը հրամայական պիտի ըլլայ: Այս կացութիւնը չըմբռնել հակուրութիւն է, որուն համար համայն մարդկութիւնը օր մը ստիպուած պիտի ըլլայ մեծ գին վճարել, եթէ շարունակէ իր մակոյտի վերաբերումը:

Այս սոսկ հայկական, քրտական, յունական կամ եւրոպական հարց չէ, Նաեւ՝ հնդկական եւ չինական է, եւ անոնցմէ անդին: Պէտք է ընել այնպէս, որ Ռուսիա, Արեւմուտք, Հունաստան, Հնդկաստան եւ արաբական աշխարհ, միաժամանակ տեսնեն վտանգը եւ մտածեն զայն կանխելու մասին, որպէսզի տեղի չունենայ Զորքորդ Համաշխարհայինը, որմէ վերջ հարցեր մնացած պիտի չըլլան, եւ մարդկութիւնը պիտի վերադառնայ նորատեսակ Նախամարդու վիճակին:

Իրատեսութիւնը պէտք է վերածել քաղաքական վարքագիծի, ե՛ւ Մեծերուն ե՛ւ փոքրերուն համար Մեծ մտածող մը, ֆրանսացի Պլեզ Փաքալ, կրօնական մարզի համար ըսած էր, որ կը գտնուինք նոյն Նաւուն վրայ... Հիմա նոյնը կրնանք ըսել աշխարհի, մարդկութեան եւ բնութեան հրաշք կեանքի ապագային համար:

Այս միտքի մարզանք չէ: Գալիքի, մարդու, կեանքի, բնութեան եւ կապոյտ մոլորակի լինելութեան մասին բաց աչքերով մտածելու եւ խօսելու փորձ է: Բայց ի՞նչ ընել աշխարհի ճակատագիրը որոշողներու կողմէ լուծելու եւ զանոնք մարդկայնութեամբ գործելու մղելու համար, եւ մարդկութիւնը փրկելու մեծ ու պզտիկ եսապաշտներէ, մեծերու եւ նուազ մեծերու եսապաշտութիւններէն:

Ո՞վ եւ որոնք այս պիտի ընեն. մենք, բոլոր անոնք որոնք իրենք զիրենք մարդ կը դաւանին, առանց Նկատի առնելու հանգամանքներ, տիտղոսներ եւ քսակներ:

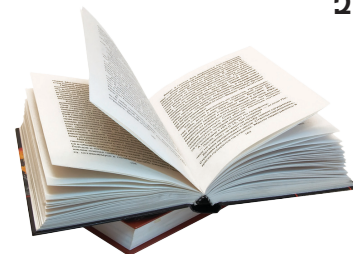
Իսկ մեր ժողովուրդը եւ հանրապետութիւնը, դիմագրաւելու համար անթաքոյց վտանգները, մեր մէջ պէտք է փնտռեն եւ գտնեն տոկալու եւ տեսելու ուժն ու կամքը, ապագային նայող իմաստութեամբ, ուժերու մեկտեղումով, ներսի եւ դուրսի, գերանցելով հրէի եւ հեթանոսի տարբերութիւնները: Այս հրաշք միացումը այսօր պէտք է ըլլայ, վաղը ուշ է արդէն... Այս հասկնալու համար ո՛չ Պղատոն պէտք է ըլլալ ո՛չ ալ Գրիգոր Լուսաւորիչ:

Կը բաւէ լսել բանաստեղծին ՊԱՏԳԱՄը, եթէ չենք խլացած, կապկումներով մենք մեզ չենք խլացուցած, մեզ չեն խլացուցած բան չնշնակող խոստումներով:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Մինչդեռ հոգիս կը վերածնի իւրաքանչիւր սիրոյ հետ-
Որքան տխուր է գիտնալ
թէ սերերն ալ կը մոխրանան ականայ
Որքան դժուար է գիտնալ
ու չսիրել- չսիրել -
- Մինչդեռ հոգիս կը վերածնի իւրաքանչիւր սիրոյ հետ:

ԶԱՅՐԱՏ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

05 2022
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Կրկ Երկ Երեք Չորք Հինգ Ուրբ Ծբք

						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ՎԱՅՐԻԺ ԲԱՆԶԱՆԵԱՆ
(1938 – 2009)
«Ընտանիք»

Շնորհակալ Նախաձեռնություն

Արշալ՝ Google-ի Մէջ Հայկական Վայրերուն Տրուած Ազրայեճանական Տեղանուններուն Դեմ

Սկիզբը էջ 05

Նման մօտեցումով ազրայեճանականներէնով նշուած են նաև տեղանուններ՝ Մեղրիի եւ Կապանի մէջ: «Թաթոյեան» հիմնադրամը, արդէն իսկ կապի մէջ է «Google» ընկերութեան հետ եւ միջոցներու կը դիմէ խնդրի լուծման ուղղութեամբ: Ձեռնարկուած քայլերուն հետեւանքով որոշ կեղծ անուններ արդէն իսկ փոխուած են: Այս եղանակով չփոխուելու պարա-

գային, ամերիկեան գործընկեր հայ փաստաբաններու հետ քայլեր պիտի առնուին՝ ազրայեճանական կեղծիքները վերացնելու պահանջով՝ դատական գործընթացներ սկսելու ուղղութեամբ: Նշենք որ՝ ազրայեճանացիները քարտէսներուն մէջ յաջողած են նոյնիսկ քարոզչական պատգամ մտցնել, քանի որ անոնցմէ մէկուն վրայ կը կարդանք՝ «Սիսիանը Ազրայեճան է»:

Դաւանելով ռամկավար եւ ազատական սկզբունքներ, կը հաւատանք բազմակարծութեան եւ ազատ խօսքի իրաւունքի: Հետեւաբար՝ թերթիս մէջ հրատարակուած գրութիւնները անպայման չեն արտայայտեր խմբագրութեան տեսակետը: Կամբէ անկախ սպորտի վրիպակներու պարագային, կ'ապաւինինք յօդուածագիրներուն եւ մեր ընթերցողներուն ներողամտութեան:

Ն.Ա.Գ.Տ.Տ. ՌԱՓԱՅԷԼ ՊԵՏՐՈՍ ԻԱ.

Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց Կաթողիկոս Պատրիարքը

**ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԱՐՀԻԱՊԱՏԻՒ ՍԻՆՀՈՂՈՍԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՐԸ**

ԱՅՎԱԶԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻԸ

պատին ունին Ձեզ հրապրելու
ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԶԵՈՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԳԵՐՅ. Հ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ Ծ. Վ. ԱՅՎԱԶԵԱՆԻ

Առաջնորդ Բարձր Միջազգայն Կաթողիկէ Հայոց Թեմին

Զորեքշաբթի, 5 հոկտեմբեր 2022, երեկոյեան ժամը 5-ին,
Զմմառու Պատրիարքական Սայրապանքին մէջ, Լիբանան:

Հայկական Թասերու Ուսումնասիրութեան Համար

Սիրելի ընթերցող,
Լծուած եմ բաղնիքի հայկական թասերը ուսումնասիրելու աշխատանքին: Առաջին յօդուած մը լոյս ընծայած ըլլալով Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի 2022/1 հատորին մէջ, ներկայիս կը ջանամ նիւթեր հաւաքել բաղնիքի հայկական կաւի թասերու մասին (կից նկարը): Եթէ ունիք, կամ գիտէք թէ ծանօթ մը ունի, կամ տեսած էք նման կաւի թաս մը, պիտի խնդրեմ որ հաղորդակցիք հետս, որպէսզի ունենամ թասին չափագրութիւնները (կշիռը, բարձրութիւն, մետաղի հաստութիւն, տրամագիծերու չափ), մետաղի տեսակ, զարդեր եւ արձանագրութիւն (եթէ կան): Ուշագրաւ պիտի ըլլար գիտնալ նաեւ թասին պատկանելիութիւնը եւ պատմութիւնը՝ թէ ինչպէ՛ս եւ ե՛րբ դարձած է ան ձեր սեփականութիւնը: Այս ուսումնասիրութիւնը նպատակ կը հետապնդէ հայ պղնձարուեստի սպիտակ էջերէն մէկը փաստագրել եւ համապատասխան նիւթերով ամրագրել իբրեւ հայկական պղնձարուեստի իւրօրինակ դրսեւորում: Շնորհակալ պիտի մնամ եթէ հաղորդակցիք հետս: Հեռաձայնիս թիւն է 00916 (3)712058: Իսկ ելեկտրոնային հասցէս է.- adakessian@haigazian.edu.lb , նամակատան հասցէս՝ Antranik Dakessian, Haigazian University, P.O. Box 11-1748, Riad El Solh 1107 2090, Beirut Lebanon:

**Յարգանք՝
Անդրանիկ Տազեսեան**